

JAARPLAN / BEGROTING 2017

STICHTING DE BIBLIOTHEEK UTRECHT

1. Voorwoord

Op 26 mei 2016 stelde de gemeenteraad van Utrecht de Visie op de Bibliotheek van de 21^e eeuw vast. Daarmee zijn de waarden die de bibliotheek in de Utrechtse samenleving moet leveren bepaald. Met deze waarden als uitgangspunt is een stramien opgebouwd voor het opstellen van dit jaarplan:

Het Bibliotheekwerk kun je vanuit drie invalshoeken, die met elkaar samenhangen en in elkaars verlengde liggen, beschouwen:

- De maatschappelijke waarden die de Bibliotheek Utrecht in de stad levert aan de burgers;
- De organisatie die nodig is om door het aanbieden van activiteiten en diensten deze waarden te realiseren
- Goed in de stad gepositioneerde gebouwen, efficiënt en inspirerend ingericht die nodig zijn om die dienstverlening te faciliteren.

Het Jaarplan 2017 van de Bibliotheek Utrecht, waarin uitvoering wordt gegeven aan de doelen uit het Ondernemingsplan 2015 – 2020, geeft een overzicht van die waarden en van het geplande dienstverleningsaanbod voor alle Utrechters, de ontwikkeling daarvan en de (financiële) inspanningen die daarvoor worden gepleegd.

De Bibliotheek Utrecht werkt er aan om de waarden die zij kan toevoegen in de Utrechtse samenleving zo concreet mogelijk te maken. Daartoe wordt er, samen met partners, hard aan gewerkt om de bibliotheekvestigingen tot levendige publieke ontmoetingsplekken te maken voor informatie, ontplooiing, lezen, kunst, cultuur en debat.

In 2016 is de organisatie 'voorgesorteerd' op het transitieproces om het bovenstaande in de komende jaren te realiseren. Dat heeft, vooral door de noodzaak van medewerkers afscheid te nemen, de nodige moeite gekost en pijn gedaan. Er is een reorganisatie doorgevoerd die het fundament heeft gelegd voor de succesvolle uitvoering van de doelstellingen in het Ondernemingsplan.

In 2017 wordt de ontwikkeling van de organisatie tot de Programmerende Bibliotheek gecontinueerd. Dit vergt andere kwaliteiten en competenties van de medewerkers en een andere verdeling van de capaciteit in de organisatie. Vooral door scholing van medewerkers wordt aan die verandering invulling gegeven.

Gerichte sturing op financieel vlak blijft nodig om de opgaven voor de komende jaren te realiseren.

De focus voor 2017 ligt, conform het Ondernemingsplan, op:

- aanpassen van dienstverlening aan de "bestelling door de gemeente namens de stad";
- opereren als programmerende organisatie met doelgerichte marketing van diensten en producten gericht op de behoeften van specifieke groepen;
- gaan werken volgens de nieuwe principes voor interne financiering; wat kan kostendekkend worden aangeboden en waarvoor mag subsidie worden ingezet?

Veel aandacht zal in 2017 ook uitgaan naar de twee grote huisvestingsprojecten voor de Bibliotheek Utrecht, de nieuwe centrale bibliotheek op de Neude en de nieuwe bibliotheek in Leidsche Rijn Centrum, die beide in 2018 zullen worden geopend.

De voorbereidende fase van het (technische) bouwproces nadert zijn voltooiing. Daarmee verschuift de aandacht naar de verschillende processen rond programmering van de bibliotheek, ontwikkeling van business modellen, organisatieontwikkeling, scholing personeel en ontwikkeling van de huisvesting die al deze vernieuwde manieren van werken moeten ondersteunen en steeds meer in elkaars verlengde komen te liggen.

Ton van Vlimmeren
Directeur-Bestuurder

De Bibliotheek Utrecht 125 jaar

In 2017 viert de Bibliotheek Utrecht, de oudste openbare bibliotheek van Nederland, haar 125-jarig bestaan. Dit zal gezien de geplande openingsfestiviteiten van de nieuwe Centrale Bibliotheek in 2018 op bescheiden wijze gebeuren.

De missie van de Bibliotheek is nog onverminderd actueel. Bij het 25-jarig bestaan in 1917 beschreef burgemeester Fockema Andrea het als volgt:

Een Openbare Leeszaal gelijk de Utrechtsche,
die voor oud en jong, voor personen van
onderscheiden geestesrichting een rijke keus van
goede lectuur biedt, die door hare dag-, week-,
maandbladen en reekswerken, boeken en
vlugschriften, en ook door hare
reeksen van voordrachten, voor zeer velen een bron
ontsluit van kennis, ontwikkeling en genot, - zij
vormt in de rij van instellingen, welke de verheffing van het
geestelijk peil onzer bevolking ten doel hebben, een
onmisbaar element.

In zijn uiterlijke vormen herinnerend aan een
vroeger tijdperk van Holland's bloei legt het
gebouw in de Voetiusstraat door het geestelijk
leven, dat er zich binnen de muren afspeelt,
getuigenis af van een streven naar vooruitgang en
meer ontwikkeling van ons volk in breede lagen dan
in vorige eeuwen viel aan te wijzen.

Zij het aan Utrecht's Openbare Leeszaal mogelijk om,
met veler steun, in de begonnen tweede kwart-eeuw haar
hoogst nuttig werk krachtig voort te zetten.

Utrecht 6 Januari 1917.

Fockema Andrea

Een Openbare Leeszaal gelijk de Utrechtsche die voor oud en jong, voor personen van onderscheiden geestesrichting een rijke keus van goede lectuur biedt, die door hare dag-, week-, maandbladen en reekswerken, boeken en vlugschriften, en ook door hare reeksen van voordrachten, voor zeer velen een bron ontsluit van kennis, ontwikkeling en genot, - zij vormt in de rij van instellingen, welke de verheffing van het geestelijk peil onzer bevolking ten doel hebben, een onmisbaar element.

In zijn uiterlijke vormen herinnerend aan een vroeger tijdperk van Holland's bloei legt het gebouw in de Voetiusstraat door het geestelijk leven, dat er zich binnen de muren afspeelt, getuigenis af van een streven naar vooruitgang en naar meer ontwikkeling van ons volk in breede lagen dan in vorige eeuwen viel aan te wijzen. Zij het aan Utrecht's Openbare Leeszaal mogelijk om, met veler steun, in de begonnen tweede kwart-eeuw haar hoogst nuttig werk krachtig voort te zetten.

Utrecht 6 Januari 1917.
Fockema Andrea

En zo is het nog steeds; ook in de zesde kwart-eeuw die nu aanbreekt!

2. Een waarden gedreven bibliotheek

Met de vaststelling van de Visie en het bepalen van de zes waarden die de bibliotheek in de Utrechtse samenleving moet leveren, is er een stevige basis gelegd voor de 'bestelling' door de gemeente namens de inwoners van de stad. Waarbij is aangegeven dat de bibliotheek een voorziening is voor alle inwoners voor Utrecht, met extra aandacht voor burgers met een achterstand.

De bibliotheek staat voor de opgave deze waarden te realiseren door passende activiteiten en diensten aan te bieden die een antwoord geven op vragen en behoeften van de Utrechtse burgers.

Activiteiten die bijdragen aan de waardenrealisatie

1. Wereldgids 2.0:

Hulp in de wereld met als streven toerusting van burgers met basisvaardigheden ten behoeve van hun zelfredzaamheid in toegang tot kennis.

Activiteiten op het gebied van: Mediawijsheid, huiswerkhulp en onderwijsondersteuning, opvoed- en gezondheidsinformatie, Europa informatie, documentaires, lezingen en debatten, taalontwikkeling en taalvaardigheden, digitale vaardigheden, coderen en programmeren.

2. Huis van inclusie:

Iedereen is welkom en kan meedoen met als streven verbinding aan te gaan met elkaar en de samenleving.

Activiteiten op het gebied van: dialooggesprekken, activering geïsoleerde ouderen, ontmoeting en kennismaking.

3. Huis van beschaving:

"Zo zijn onze waarden" met als streven de kwaliteit van leven, samenleven en welzijn verbeteren

Activiteiten op het vlak van: Ontsluiting cultureel erfgoed m.n. literatuur, taal en lezen, promotie en benutting van de collectie, leeskringen, verteltheater.

4. Kennis maken:

Samen kennismaken met als streven gezamenlijke creativiteit en kennis benutten

Activiteiten op het vlak van: Organiseren van workshopsnieuwe media&technologie, bv programmeren of robotjes maken, ontmoetingen t.b.v. kennisuitwisseling en gesprek, lezingen, dialoog

5. Huis van Stedelijke cultuur:

Weerspiegeling en versterking van de diversiteit in de stedelijke cultuur

Activiteiten op het brede terrein van: Gesprekken met de stad, programmering Culturele zondagen, aansluiten bij stedelijke en landelijke zaken (issuekalender)als: bv Sinterklaas, literaire ontmoetingen

6. Huis van Burgerschap:

(Zelf)Redzaamheid, bijdragen en participeren

Activiteiten op het vlak van: Basisvaardigheden taal en digitaal, en de toepassingen basisvaardigheden op vlak van overheid, belasting, gezondheid, werk, (voorbeelden: onder andere laagdrempelige netwerkbijeenkomsten voor werkzoekenden, belastinghulp, verkiezingsinformatie.

Waardenrealisatie zit in wat de bibliotheek doet en voor een belangrijk deel in hoe of met wie verbinding wordt aangegaan. Samenwerken met partners is in toenemende mate onderdeel van de kernactiviteiten van de Bibliotheek aan het worden. Daarmee wordt dubbeling zoveel mogelijk voorkomen, wordt expertise benut en wordt samen opgetrokken om de waardenrealisatie zo succesvol mogelijk te vervullen.

Voorbeelden van 'het hoe' zijn het inzetten op intergenerationeel werken (bijvoorbeeld scholieren helpen ouderen in het Tabletcafé), informeren en participeren op het terrein

van duurzaamheid en het betrokken zijn bij de zorg om de stad en zijn inwoners nu en in de toekomst.

Voorbeelden van 'met wie' zijn verwerkt in de paragraaf 'Speerpunten uitgelicht'.

Voor de Bibliotheek Utrecht is de periode 2016 tot 2020 een transitieperiode waarin al werkend en lerend steeds nadrukkelijker en steeds verder invulling wordt gegeven aan de waarden en aan de samenwerkingsrelaties.

Diensten die de waardenrealisatie ondersteunen

Het dienstverleningsaanbod dat ingezet wordt om waardenrealisatie te ondersteunen bestaat uit:

- Een assortiment media in fysieke bibliotheken dat, met de Retail formule voor Bibliotheken, zo verleidelijk en vindbaar mogelijk gepresenteerd wordt.
- Een assortiment E-books en E-music in een digitale bibliotheekomgeving waar bibliotheekleden gratis gebruik van kunnen maken.
- Kidscorners waar peuters en kleuters prentenboeken kunnen bekijken en tegelijkertijd kunnen beluisteren.
- Lees-, werk- en studieplekken in de fysieke bibliotheken met toegang tot internet via pc's van de bibliotheek en in 11 vestigingen ook via Wifi.
- Taalinformatiepunten en -ondersteuningspunten voor laaggeletterden en de vrijwilligers die hen ondersteuning bieden met activiteiten voor laaggeletterden.
- Skoolzones, met begeleiding van hiervoor geschoolde medewerkers, in de vestigingen Kanaleneiland, Zuilen en Overvecht.
- Dienstverlening vanuit dertien fysieke bibliotheken; de Centrale Bibliotheek en twaalf wijkvestigingen met, binnen de financiële kaders en zoveel mogelijk afgestemd op de (potentiële) gebruikers, zo ruim mogelijke openingstijden.

De Wet Stelsel Openbare Bibliotheken

Op bovenstaande wijze geeft de Bibliotheek Utrecht ook invulling aan de vijf functies die in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken benoemd zijn.

"De Bibliotheek is een voor een ieder toegankelijke openbare voorziening die in ieder geval de volgende functies omvat, die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. organiseren van ontmoeting en debat; en
5. laten kennis maken met kunst en cultuur".

Naar een beter passend dienstverleningspakket

In 2016 is de analyse en waardering van het pakket aan dienstverlening van de Bibliotheek gestart. Op basis van de principes in het Ondernemingsplan wordt de totale portefeuille gezien in relatie tot de 'bestelling' van de stad, op de bijdrage in de te leveren waardenrealisatie en de effectiviteit en de kosten-efficiency.

Daar waar veel activiteiten voor een doelgroep of op een bepaalde functie beschikbaar zijn, zullen de meest effectieve worden behouden en de overige activiteiten worden afgebouwd. Daarmee ontstaat ruimte om een deel van de 'witte plekken' te vullen en het aanbod meer in evenwicht te brengen. Alle witte vlekken en ambities 'waar maken' vergt dat de bibliotheek, in aanvulling op de reguliere subsidie, andere geldstromen weet aan te boren. Het analyseren en ontwikkelen van aanvullend aanbod zal in 2017 nog doorlopen.

Speerpunten uitgelicht

Doe mee

Het Project Leven en Leren is, in 2013, samen met stedelijke partners opgezet voor mensen met beperkte vaardigheden in het gebruik van informatiebronnen. Na afloop van het project vonden de partners elkaar om de samenwerking en werkwijze voort te zetten. Doe mee, de nieuwe naam voor Leven & Leren, richt zich op het verwerven door burgers van de noodzakelijke basisvaardigheden op het gebied van taal, digitale vaardigheden en rekenen. Door gelijktijdig de koppeling te maken naar de domeinen gezondheid en opvoeding en financiën en werk wordt de groep laaggeletterde inwoners van Utrecht toegerust voor de eisen van de moderne kenniseconomie en actief burgerschap. In 2017 worden de activiteiten uitgevoerd onder de noemer van: Taalhuis Utrecht en Kwetsbare Ouderen.

Het programma wordt uitgevoerd met partners in de stad en wijken, waarbij Taal doet Meer, Wij 3.0, Mira Media en Stichting Lezen en Schrijven de belangrijkste zijn. De gemeente draagt met aanvullende financiering bij aan de totstandkoming van een aanbod voor deze specifieke doelgroep van laaggeletterden en digibeten waarvoor veel individuele begeleiding nodig is.

De Bibliotheek Utrecht binnen de projecten uiteenlopende rollen van penvoerder, organisator, coördinator en aanjager, verbinder, netwerker en communicator, inhoudelijk ondersteunend en faciliterend met collecties en vestigingen.

Het Project Ouderen in de wijk

Het Project Ouderen in de wijk is een project waarmee de Bibliotheken in de vier grote steden ook in 2017 kwetsbare ouderen extra gaan ondersteunen. Het betreft ouderen met een laag inkomen die sociaal uitgesloten zijn of dreigen te raken. Deze groep is ook in Utrecht relatief groot. Voor dit project is een subsidie verkregen van € 4,4 miljoen uit het Europees Fonds voor Meest Behoeftigen (EFMB) 2015-2023 van het ministerie van SoZaWe. Het project loopt tot uiterlijk 2023.

Voor de Bibliotheek Utrecht past dit project in de missie om juist mensen 'die het allemaal wat minder hebben' te ondersteunen bij het verwerven van vaardigheden om zich te kunnen informeren en zich te kunnen redden in de samenleving.

De vier bibliotheken werken in dit project samen met Mira Media en ETV.nl, instellingen die gericht zijn op het vergroten van digitale vaardigheden en digitale inclusie, en met partners in de wijken. De Bibliotheek Utrecht is trekker en penvoerder van het project.

Debat in de stad

Een belangrijk onderdeel in het realiseren van een aantal waarden is voor de Bibliotheek Utrecht het Debat in de stad. Met debat brengt de Bibliotheek mensen samen, biedt ruimte voor kennisuitwisseling en kenniscreatie en rijkt hen context aan waardoor duiding van informatie kan plaats vinden.

De Neude zal vanaf 2018 goed geoutilleerd zijn voor allerlei vormen van gesprek en debat. In de aanloop daar naar toe wordt in 2017 al zo veel mogelijk invulling aan deze rol gegeven.

De plannen voorzien voor 2017 in een voortzetting van de 'Meet ups' naar aanleiding van "Tegenlicht" uitzendingen in samenwerking met de Vereniging Nieuw Utrecht. In twee series vinden in de Bibliotheek gesprekken plaats naar aanleiding van de documentaires. In de winterstop is een serie gesprekken voorzien onder de titel "Wintergasten". Met de vereniging Utrecht Dialoog worden maandelijkse dialoog avonden georganiseerd.

Literatuur en letteren in de Neude

Het programma voor Literatuur en Letteren zal een uitgebreider en meer divers programma worden dan thans in de huidige centrale bibliotheek. Hier wordt in 2017 al een voorschot op genomen door de samenwerking tussen Het Literatuurhuis Utrecht en de Bibliotheek Utrecht zowel in activiteiten als organisatorisch nader vorm te geven. Ook wordt in 2017 de gezamenlijke programmering voor 2018 voorbereid en wordt daarvoor indien nodig een projectsubsidie aangevraagd.

Doordat in 2017 de verbouwing van de Neude in volle gang is zal het International Literature Festival dit jaar niet in de Neude kunnen plaats vinden.

Integrale aanpak mediaopvoeding

Begin 2016 is het Platform Interculturele mediaopvoeding (PIM) van start gegaan. Partners zijn Mira Media, Stichting Al Amal, Stichting Vreedzaam en de Bibliotheek Utrecht. Binnen PIM wordt gewerkt aan het structureel op de kaart zetten van interculturele mediawijsheid en mediaopvoeding. De focus is een integrale aanpak door signalering, agendering en afstemming voor zowel het schoolbeleid als leerkrachten, ouders en kinderen. Professionals in onderwijs en welzijn en ouders kunnen met al hun vragen terecht bij het Mediawijsheid Portaal. Dit Portaal is ondergebracht bij de Bibliotheek Utrecht en zal in 2017 verder ontwikkeld worden.

Samenwerking Spelenderwijs Utrecht

Voor de Bibliotheek Utrecht is samenwerking met Spelenderwijs een vanzelfsprekende co creatie met een zeer gewaardeerde partner. Met een aanvullende subsidie van de Gemeente Utrecht wordt de samenwerking met Spelenderwijs Utrecht ook in 2017 volop benut. Met alle 160 groepen peuters, hun pedagogische medewerkers en de ouders wordt gewerkt aan:

- het bevorderen van de taalontwikkeling en leesplezier van peuters
- het bevorderen van het voorlezen (door ouders aan peuters) in de thuissituatie
- kennisvermeerdering van pedagogische medewerkers
- verbetering van de collectie prentenboeken in de peutercentra
- een doorgaande lijn tussen voorscholen en basisscholen op het onderwerp voorlezen door het programma De Voorleesvogel.

Om de doelen te kunnen bereiken reikt de Bibliotheek de middel aan zoals activiteiten, collecties, trainingen voor ouders en pedagogische medewerkers.

Voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs is in toenemende mate een partner van de Bibliotheek Utrecht. Vanuit het VO zullen zo'n 150 groepen scholieren de bibliotheek bezoeken. Met als doel het bieden van ondersteuning bij lees bevorderende activiteiten van de school en het vergroten van mediawijsheid.

In samenwerking met de brugklassen van het voortgezet onderwijs wordt ook in 2017 gewerkt met het succesvolle landelijke Read2Me! programma. In 2016 zijn de eerste gesprekken gevoerd met "Stap op de rode loper", gericht op leerlingen van klassen 3 en 4 van het VMBO. In najaar 2017 gaat "Stap op de rode loper" de lucht in.

3. Ambities en streefcijfers

	Resultaat 31-12-2015	Beogd resultaat 2016	Beogd resultaat 2017
Algemeen			
Leners (abonnementhouders/ leden)	71.133	67.000	70.000
Aantal fysieke bezoeken	1.293.937	1.330.000	1.295.000
Digitale bibliotheek/ bezoekers website + app	936.581	1.000.000	980.000
Collectie & Informatie			
Aantal uitleningen	2.748.782	2.750.000	2.700.000
Uitleningen E-books	35.936	20.000	40.000
Educatie			
Deelname Peutercentra Spelenderwijs		90%	90%
Deelname PSZ/KDV		50%	50%
Deelname scholen primair onderwijs		90%	90%
Deelname scholen voortgezet onderwijs		50%	50%
Uitgezette project/wisselcollecties	2.043	2.100	2.000
Bibliotheekbezoeken 0-4 jarigen	207	200	200
Bibliotheekbezoeken 4-12 jarigen	619	625	625
Bibliotheekbezoeken VO	116	150	150
Ouderbijeenkomsten Spelenderwijs	115	125	125
Activiteiten			
Taalhuis; aantal deelnemers - taalcursussen en computeren - doorverwijzing - thematische bijeenkomsten	*	*	2.000
Ouderen in de wijk; aantal deelnemers	*	*	150
Spreekuren digilab; aantal bezoekers	*	*	200
Cyclische en eenmalige informatieve bijeenkomsten; aantal deelnemers (wat wordt hier ook al weer mee bedoeld?)	*	*	2.000
Culturele en literaire activiteiten; aantal deelnemers	*	*	5.000

* Deze activiteiten worden in 2017 voor het eerst uitgevoerd dan wel voor het eerst op deze manier geregistreerd.

4. Bedrijfsvoering

Ondernemingsplan 2015 - 2020

Voor de Bibliotheek Utrecht vormen de eerder genoemde waarden en de "bestelling namens de stad" de basis voor het ondernemen. Er zijn vier belangrijke koerswijzigingen ingezet die in de komende vier jaar verder worden doorgevoerd:

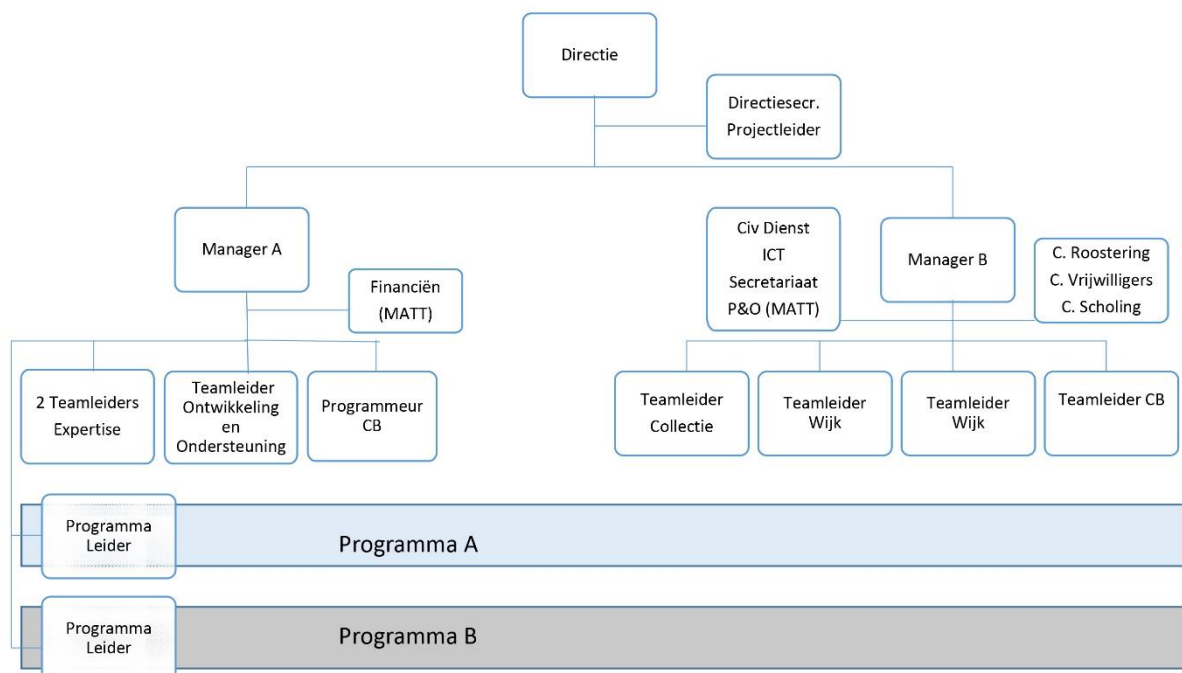
- De Bibliotheek wordt (nog meer) een waarden-gedreven organisatie, gericht op het realiseren van de gevraagde maatschappelijke meerwaarde
- De Bibliotheek gaat zich (nog meer) richten op de maatschappelijk kwetsbare groepen die minder gebruik maken van het generieke bibliotheek aanbod
- De Bibliotheek gaat nadrukkelijk, door een programmerende organisatie te worden, de ontwikkel- en informatiebehoefte van de Utrechters verbinden met de producten en diensten die de Bibliotheek vanuit haar missie en functie kan aanbieden
- De Bibliotheek wil haar dienstverlening op peil houden door voor groepen die het kunnen en willen betalen meer kostendekkend te gaan werken en daardoor in het subsidiebudget ruimte te creëren voor de realisatie van bovengenoemde punten.

Organisatieontwikkeling

Volgens planning is in 2016 besloten de inrichting van de organisatie aan te passen om slagvaardig invulling te kunnen geven aan het Ondernemingsplan en in de komende vier jaar de geplande transitie door te kunnen maken. Daarbij lag er grote druk op de organisatie omdat bovenop de eerdere financiële taakstellingen en de kaders van het Bedrijfsplan Verzelfstandiging invulling moet worden gegeven aan de taakstellingen die aanvullend in 2014 zijn opgelegd. De Bibliotheek Utrecht heeft in 2016 de organisatie zodanig aangepast dat in meerjarig perspectief aan die eis voldaan is en met de Ondernemingsraad zijn afspraken gemaakt om de reorganisatie te evalueren en waar nodig bij te sturen. 2017 is het eerste volle kalenderjaar waar gewerkt wordt met en vanuit de aangepaste organisatie.

Organigram

Onderstaand schema geeft de organisatie weer zoals die er uit ziet na de reorganisatie van 2016.

Personeel

Voor de Bibliotheek Utrecht is kansen bieden aan medewerkers een belangrijk uitgangspunt. Het intensieve scholingsbeleid zal ook in 2017 worden voortgezet om zoveel mogelijk medewerkers kansen te bieden mee te bewegen met de veranderde functie-eisen in de nieuwe organisatie.

Voor het realiseren van de waarden en het leveren van de bestelling zullen ook partners en vrijwilligers worden ingeschakeld. De rol van medewerkers verschuift voor een deel van uitvoerder naar programmeur, gelegenhedenbieder en organisator.

In 2015 is gestart met vrijwilligers voor de Bibliotheek-aan-huis, en in 2016 met de werving van vrijwilligers voor de publieke dienstverlening. Door een kort geding dat de FNV tegen de bibliotheek Utrecht heeft aangespannen vanwege de uitbreiding van de inzet van vrijwilligers heeft de oorspronkelijke planning voor 2016 vertraging opgelopen. De Bibliotheek Utrecht gaat er van uit dat in 2017 de inzet van vrijwilligers in de publieke dienstverlening in de volle breedte geëffectueerd kan worden.

Mocht de uitspraak van het hof anders bepalen dan zal er een andere afweging gemaakt moeten worden in de prioritering tussen financiële kaders, in stand houden bestaande dienstverlening en de gevraagde en noodzakelijke innovatie. De Bibliotheek zal dan daarover met het gemeentebestuur in overleg treden.

Distributie en huisvesting

De Bibliotheek Utrecht beschikt met 13 vestigingen over een dicht netwerk van bibliotheekvoorzieningen waarlangs de distributie van de dienstverlening verloopt. De Bibliotheek koestert de wijkvestigingen; die zijn nodig om in de wijken dicht bij de burgers activiteiten, cursussen en andere dienstverlening aan te bieden. Met een goede centrale bibliotheek, straks in de Neude, en zes grote vestigingen die goed gespreid over de stad liggen kan daarin worden voorzien. De zes tussenliggende kleinere vestigingen worden vooral benut voor de traditionele bibliotheekfunctie als uitleenbibliotheek en zijn daarmee schakels in "boekvoorziening dicht bij de inwoners".

De fijnmazige spreiding van vestigingen zoals we die in Utrecht kennen brengt met zich mee dat er relatief veel budget op gaat in huisvesting. Het onderzoeken van andere varianten van bibliotheekvoorziening op sommige plaatsen in de stad en daarin kansen benutten als ze zich voordoen blijft daarom ook in 2017 een belangrijk aandachtspunt. De Bibliotheek Lunetten bijvoorbeeld begint, zoals het zich nu laat aanzien, in 2017 in een nieuwe, kleinschaligere en goedkopere huisvesting.

Om uitvoering te kunnen geven aan het Ondernemingsplan is geschikte huisvesting met passende faciliteiten voorwaardelijk. In de (nieuw)bouwprojecten in Leidsche Rijn Centrum en de Neude wordt daar in de plannen al invulling aan gegeven. De nieuwere vestigingen beschikken over voldoende faciliteiten en de vestigingen Zuilen en Overvecht worden in 2017 aangepast.

Daarnaast worden de (digitale) ontwikkelingen op de voet gevolgd om snel in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en de voordelen daarvan te benutten. Vrijwel alle online en digitale dienstverlening wordt provinciaal of landelijk georganiseerd. Dat maakt dat de Bibliotheek Utrecht sterk afhankelijk is van de landelijke infrastructuur en van het tempo van de (landelijke) ontwikkelingen.

Financiën

De Bibliotheek Utrecht werkt met een meerjarenbegroting, halfjaarlijks te actualiseren risicoanalyse, een 'rolling forecast' op de personeelskosten en een 'planning en control kalender'. Met deze instrumenten en in goede samenwerking met de Auditcommissie van de Raad van Toezicht worden de financiële uitdagingen opgepakt.

In 2016 is besloten de uitbesteedde financiële dienstverlening weer in eigen beheer te nemen. Daarbij wordt nog wel gebruik gemaakt van het geautomatiseerde systeem van de dienstverlener en kan - om continuïteit en kwaliteit te waarborgen - op deze worden terug gevallen.

Per 1 januari 2017 zal de financiële administratie weer binnen de bibliotheek worden gevoerd. Ook is de functie van controller dan weer binnen de bibliotheek ingevuld. Hierdoor wordt meer directe sturing en een betere informatievoorziening en advisering verkregen.

In het Ondernemingsplan zijn verdientaakstellingen opgenomen. De nieuw te werven medewerker sponsoring en fondsenwerving moet hieraan een belangrijke bijdrage gaan leveren.

Programmeren en business cases

Na het reorganisatiejaar 2016 waarin de Bibliotheek Utrecht is voorgesorteerd om uitvoering te kunnen geven aan het Ondernemingsplan worden in 2017 volgende stappen in het transitieproces gezet om als programmerende bibliotheek te (gaan) werken. Daartoe moet de Bibliotheek als het ware een nieuw vak leren door alle activiteiten te beoordelen op de bijdragen die ze leveren in de realisatie van de maatschappelijke waarden en de mate waarin ze voorzien in de informatie- en leerbehoeften van uiteenlopende groepen in de samenleving.

Kosten (van ontwikkeling en uitvoering) moeten worden afgezet tegen de mogelijke baten, (tarifiering en mogelijke (aanvullende) inkomstenbronnen).

Om de voorzieningen maximaal te laten renderen, geen onnodig ondernemingsrisico te lopen en voldoende te kunnen innoveren zullen er op basis van de informatie uit klantenonderzoek en klantenpanels, en op basis van een jaarprogrammering businesscases ontwikkeld worden. Daarmee kan worden afgewogen welke activiteiten tegen welke prijs op verantwoorde wijze mogelijk zijn. Langs deze weg wordt invulling gegeven aan het ondernemerschap van de bibliotheek en worden de financiële taakstellingen gerealiseerd.

Het onderscheid in de 'blauwe wereld' (activiteiten die zo veel mogelijk kostendekkend zijn georganiseerd) en de 'groene wereld' (activiteiten die gezien aard en doelgroep vooral met subsidie worden gedekt) zal in de loop 2017 gestalte krijgen.

Samenwerken als kernactiviteit

Meer en meer is samenwerking met andere partijen een kernactiviteit van de bibliotheek geworden. In 2017 zullen de verschillende samenwerkingsrelaties worden bekeken, zal worden gezien hoe ze - indien nodig - bestendig en geformaliseerd kunnen worden en welke samenwerkingsarrangementen het best renderen.

De Bibliotheek Utrecht streeft er naar om in 2017 met uiteenlopende partners deze samenwerkingsafspraken niet alleen verder te ontwikkelen maar ook op een uniforme wijze vast te leggen.

5. Begroting 2017 Stichting de Bibliotheek Utrecht

	Totaal Begroting 2017 €	Project begroting 2017 €	Begroting (excl. Projecten) 2017 €	Begroting (excl. Projecten) 2016 €	realisatie 2015 €	
Opbrengsten:						
80	Gebruikersinkomsten	1.053.000	-	1.053.000	1.203.000	943.846
82	Specifieke dienstverlening	405.510	180.000	225.510	225.510	526.712
85	Diverse baten	459.745	68.587	391.158	354.500	326.142
88	Subsidies	12.058.500	1.098.500	10.960.000	11.025.093	11.502.058
Totaal opbrengsten:		13.976.755	1.347.087	12.629.668	12.808.103	13.298.758
Exploitatiekosten:						
40	Bestuur en organisatie	251.874	38.500	213.374	180.165	223.645
41	Huisvesting	3.799.726	756.210	3.043.516	3.080.442	3.069.014
42	Personeel	6.613.892	467.350	6.146.541	6.461.574	7.596.944
43	Administratie	428.641	9.300	419.341	434.022	415.528
44	Transport	26.144	-	26.144	26.312	29.462
45	Automatisering	677.125	21.000	656.125	653.651	634.643
46	Collectie en media	1.346.282	-	1.346.282	1.390.706	1.134.309
47	Specifieke kosten	211.297	53.927	157.370	72.864	48.845
49	Overige kosten	10.800	800	10.000	-	9.117
Totaal exploitatiekosten:		13.365.781	1.347.087	12.018.693	12.299.736	13.161.507
Kapitaallasten:						
50	<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>	449.458	-	449.459	398.763	401.966
51	<i>Rentelasten leningen Gemeente</i>	161.516	-	161.516	109.604	82.917
Totaal kapitaallasten:		610.974	-	610.975	508.367	484.883
Resultaat uit exploitatie-activiteit		-	-	-	-	-347.632

6. Risicoanalyse

De Bibliotheek Utrecht loopt een aantal (bedrijfseconomische) risico's.

De belangrijkste risico's die eerder geïdentificeerd werden zijn:

- a) Daling van het aantal (betalende) leden en daarmee van inkomsten;
- b) De financiële aannames in het Bedrijfsplan Verzelfstandiging uit 2012 worden door de werkelijkheid achterhaald;
- c) Investeringskosten die nodig zijn voor de noodzakelijke innovatie kunnen niet gedaan worden waardoor deze achter blijven;
- d) De kostenreductie wordt op onderdelen niet gehaald waardoor de financiële kaders worden overschreden;
- e) De geraamde extra inkomsten uit tarieven en extra subsidies worden niet gehaald;
- f) Het blijkt onmogelijk om voldoende vrijwilligers te vinden en/ of uitspraak in de rechtszaak van de FNV staat de geplande inzet van vrijwilligers niet (volledig) toe waardoor de dienstverlening in het gedrang komt;
- g) Het blijkt onmogelijk om medewerkers van de Bibliotheek Utrecht voldoende op te leiden voor nieuwe taken en functies;

Voor het risicobeheer is een overzicht van alle risico's opgesteld en is geanalyseerd wat de kans is dat zij zich voordoen en wat de mogelijke impact is. Vervolgens is geïdentificeerd hoe de Bibliotheek zal reageren op deze risico's indien deze zich daadwerkelijk voordoen.

Deze aanpak wordt half jaarlijks geactualiseerd en is ook van toepassing op de bovenstaande risico's.

Bijlage 1 Vestigingen en afdelingen

<p>de Centrale Bibliotheek</p> <p>Oudegracht 167 3511 AL Utrecht tel. 030 - 286 18 00</p>	<p>Hoograven</p> <p>Smaragdplein 100 3523 ED Utrecht tel. 030 - 286 19 15</p>	<p>Kanaleneiland</p> <p>Al-Masoedilaan 188 3526 GZ Utrecht tel. 030 - 286 19 40</p>
<p>Oog in Al</p> <p>Everhard Meijsterlaan 1a 3533 CK Utrecht tel. 030 - 286 19 55</p>	<p>Lunetten</p> <p>Hondsrug 21 3524 BP Utrecht tel. 030 - 286 19 25</p>	<p>Overvecht</p> <p>Gloriantdreef 1 3562 KW Utrecht tel. 030 - 286 19 20</p>
<p>Zuilen</p> <p>Zwanenvechtlaan 4 3554 GL Utrecht tel. 030 - 286 19 30</p>	<p>Tuinwijk</p> <p>Ingenhouszstraat 8 3514 HW Utrecht tel. 030 - 286 19 10</p>	<p>Vleuten</p> <p>Dorpsplein 1 3451 BK Vleuten tel. 030 - 286 19 65</p>
<p>De Meern</p> <p>Oranjelaan 14 3454 BT De Meern tel. 030 - 286 19 60</p>	<p>Parkwijk</p> <p>Kruidenlaan 1 3541 BA Utrecht tel. 030 - 286 19 70</p>	<p>Jeugdbibliotheek Waterwin</p> <p>Musicallaan 106 3543 BT Utrecht tel. 030 - 286 19 75</p>
<p>Vleuterweide</p> <p>Burchtpoort 16 3452 MD Vleuten tel. 030 - 286 19 85</p>	<p>Afdeling Educatie</p> <p>Plantage 1A / 3551 DE Jacobsstraat 127 / 3511 BP tel. 030- 286 19 43</p>	<p>Kantoren staf- en steundiensten</p> <p>St. Jacobsstraat 127 3511 BP Utrecht tel. 030- 286 18 70</p>

Bijlage 2 Openingstijden

<p>Centrale Bibliotheek</p> <p>ma 13.00 - 21.00 di 10.00 - 18.00 wo 10.00 - 18.00 do 10.00 - 21.00 vr 10.00 - 18.00 za 10.00 - 17.00 zo 13.00 - 17.00</p>	<p>De Meern</p> <p>ma 14.00 - 17.00 di 10.00 - 12.00 14.00 - 17.00 wo 14.00 - 17.00 do 14.00 - 17.00 vr 14.00 - 17.00 18.00 - 20.00 za 10.00 - 13.00</p>	<p>Hoograven</p> <p>ma 14.00 - 18.00 di 10.00 - 18.00 wo 14.00 - 18.00 do gesloten vr 14.00 - 20.00 za 10.00 - 15.00</p>
<p>Kanaleneiland</p> <p>ma 10.00 - 17.30 di 09.00 - 17.30 wo 09.00 - 17.30 do 09.00 - 17.30 vr 14.00 - 17.30 za 12.00 - 17.00</p>	<p>Lunetten</p> <p>ma 14.00 - 17.30 di gesloten wo 14.00 - 17.30 do 14.00 - 20.00 vr 14.00 - 17.30 za 10.00 - 13.30</p>	<p>Oog in Al</p> <p>ma gesloten di 10.00 - 17.30 wo 10.00 - 17.30 do 14.00 - 17.30 vr 14.00 - 17.30 za 12.00 - 17.00 zo. 12.00 - 17.00</p>
<p>Overvecht</p> <p>ma gesloten di 10.00 - 17.30 wo 10.00 - 17.30 do 10.00 - 20.00 vr 10.00 - 17.30 za 11.00 - 16.00</p>	<p>Parkwijk</p> <p>ma 14.00 - 17.00 di gesloten wo 14.00 - 17.00 do 14.00 - 20.00 vr 14.00 - 17.00 za 10.00 - 14.00</p>	<p>Tuinwijk</p> <p>ma gesloten di 10.00 - 18.00 wo 14.00 - 18.00 do 14.00 - 20.00 vr 14.00 - 18.00 za 10.00 - 15.00</p>
<p>Vleuten</p> <p>ma 9.00 - 17.00 di 9.00 - 17.00 wo 9.00 - 17.00 do 9.00 - 21.00 vr 9.00 - 17.00 za gesloten</p> <p><i>Servicepunt met openingstijden conform wijkservicecentrum</i></p>	<p>Vleuterweide</p> <p>ma 10.00 - 18.00 di 10.00 - 18.00 wo 10.00 - 18.00 do 10.00 - 18.00 vr 10.00 - 20.00 za 11.00 - 17.00</p>	<p>Jeugdbibliotheek Waterwin</p> <p>ma 14.00 - 17.00 Di 14.00 - 17.00 Wo 14.00 - 17.00 do 14.00 - 17.00 vr 14.00 - 17.00 za gesloten</p>
<p>Zuilen</p> <p>ma 14.00 - 18.00 di 14.00 - 18.00 wo 10.00 - 18.00 do gesloten vr 14.00 - 20.00 za 10.00 - 15.00</p>		

Bijlage 3 Overzicht directie en leden Raad van Toezicht

De volgende personen zijn benoemd tot resp. directeur bestuurder, voorzitter of lid van de Raad van Toezicht:

Naam: Ton van Vlimmeren
Functie: Directeur Bestuurder de Bibliotheek Utrecht

Naam: Laurent van den Nouwland
Functie: Executive vice president, Rabobank Nederland
Benoemd tot: Voorzitter

Naam: Maarten van Ditmarsch
Functie: gepensioneerd; oud-raadslid gemeente Utrecht
Benoemd tot: Vice-voorzitter

Naam: Jelle Kaldewaij
Functie: Directeur Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek
Benoemd tot: Secretaris

Naam: Miek Krol
Functie: Hoofd Juridische Zaken Universiteit van Amsterdam
Benoemd tot: lid

Naam: Frank Verleg
Functie: Accountant
Benoemd tot: lid

Naam: Bob Vermaak
Functie: Directeur en consultant e-Democracy BV
Benoemd tot: lid

Bijlage 4

Overzicht leden Ondernemingsraad

Naam: Marjan Poort
Functie: medewerker Bibliotheek
Benoemd tot: voorzitter

Naam: Martijn de Haas
Functie: medewerker Bibliotheek
Benoemd tot: secretaris

Naam: Medine Akdeniz
Functie: medewerker bibliotheek
Benoemd tot: lid

Naam: Mohamed Bahida
Functie: medewerker bibliotheek
Benoemd tot: lid

Naam: Fred van den Berkhof
Functie: medewerker Civiele Dienst
Benoemd tot: lid

Naam: Steven van Wulfften Palthe
Functie: medewerker bibliotheek
Benoemd tot: lid